



Buitenhek

management  consult

Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019

Onderzoek naar effecten bestuurlijke afspraken
Aanbod voor alle peuters SZW en VNG

SZW / VNG

November 2019



Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019

ONDERZOEK NAAR EFFECTEN BESTUURLIJKE AFSPRAKEN AANBOD VOOR ALLE PEUTERS SZW EN VNG

Inhoudsopgave

| | |
|--|----|
| 1. INLEIDING | 3 |
| 2. ONDERZOEKSVRAGEN EN AANPAK | 4 |
| 2.1 Doelstelling | 4 |
| 2.2 Onderzoeksvragen | 4 |
| 2.3 Aanpak | 4 |
| 3. BASISINFORMATIE MONITOR AANBOD VOOR ALLE PEUTERS | 6 |
| 3.1 Stand van zaken..... | 6 |
| 3.1.1 Bestuurlijke afspraken SZW en VNG | 6 |
| 3.1.2 Resultaten 1e meting in 2017: 11.400 peuters zonder aanbod..... | 6 |
| 3.1.3 Decentralisatie-uitkering: € 30 mln. vanaf 2018 | 6 |
| 3.2 Basisinformatie monitor | 6 |
| 3.2.1 Populatie en definitie 'peuter' | 6 |
| 3.2.2 Aandeel peuters zonder toeslagaanspraak 2017: 20% (2015: 22%) | 6 |
| 3.2.3 52.200 peuters van 2,5 tot 4 jaar zonder toeslagaanspraak in 2019 | 7 |
| 3.2.4 85% van de peuters met toeslagaanspraak maakt er daadwerkelijk gebruik van..... | 7 |
| 3.2.5 Peuters met toeslagaanspraak dat er daadwerkelijk gebruik van maakt groeit | 8 |
| 3.3 Conclusie | 9 |
| 4. INVENTARISATIE GESUBSIDIEERD VOORSCHOOALS AANBOD GEMEENTEN | 10 |
| 4.1 Inleiding | 10 |
| 4.2 Data-inventarisatie gemeenten | 10 |
| 4.3 (bijna) alle gemeenten hebben regeling voor ouders zonder KOT | 10 |
| 4.4 Startleeftijd gemeentelijk aanbod stabiel | 10 |
| 4.5 Omvang gesubsidieerd aanbod regulier en VE..... | 10 |
| 4.6 Raming aantal peuters met VE indicatie: 21% (2017: 20%)..... | 10 |
| 4.7 Aanpak bestrijding non-bereik vordert | 11 |
| 4.8 Wachtlijstproblematiek gesubsidieerd aanbod | 11 |
| 4.9 Conclusies inventarisatie gesubsidieerd voorschools aanbod | 12 |
| 5. INVENTARISATIE BEREIK VIA CONSULTATIEBUREAUS..... | 13 |
| 5.1 Inleiding | 13 |
| 5.2 Methode en respons | 13 |
| 5.3 Onderzoekresultaten..... | 13 |
| 5.3.1 Verdeling respons: 39% 2-jarigen en 61% 3-jarigen | 13 |
| 5.3.2 Non-bereik volgens JGZ inventarisatie gemiddeld 11% of 28.700 peuters | 13 |



| | |
|--|-----------|
| 5.3.3 Belangrijkste reden voor niet-gebruik: principiële overwegingen ouders | 14 |
| 5.4 Extrapolatie naar landelijk bereik voorschools aanbod | 14 |
| 5.5 Conclusie | 15 |
| 6. INVENTARISATIE BEREIK VOORSCHOOLSE VOORZIENINGEN VIA AANBIEDERS | 16 |
| 6.1 Aanpak | 16 |
| 6.2 Methode en respons | 16 |
| 6.3 Onderzoekresultaten | 16 |
| 6.4 Vervolg | 16 |
| 7. CONCLUSIES | 17 |
| 7.1 Is er aanbod voor peuters voor gezinnen zonder KOT? | 17 |
| 7.2 Volume gesubsidieerde aanbod iets groter | 17 |
| 7.3 Totaal non-bereik voorschoolse voorzieningen: 28.700 peuters | 17 |
| 7.4 Totaal non-bereik peuters met KOT aanspraak: 24.900 peuters | 17 |
| 7.5 Non-bereik peuters zonder toeslagaanspraak: 3.800 peuters | 17 |
| 7.6 Motieven voor niet gebruiken voorschoolse voorzieningen | 18 |
| 7.7 Aanbevelingen stimuleren bereik voorschoolse voorzieningen | 18 |
| 8. TOT SLOT | 18 |
| BIJLAGE 1: INVULFORMAT GEMEENTEN | 19 |
| BIJLAGE 2: INVULFORMAT GESUBSIDIEERDE AANBIEDERS | 20 |
| BIJLAGE 3: VINKLIJSTJE JGZ | 21 |
| BIJLAGE 4: DOELGROEP BESTUURSAFSPRAKEN PER GEMEENTE | 22 |
| BIJLAGE 5: UPDATE NULMETING 2017 | 25 |



1. INLEIDING

In 2015 werd geraamd dat in totaal 40.000 peuters geen gebruik maakten van voorschoolse voorzieningen. Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben daarom bestuurlijke afspraken gemaakt met als doel dat alle peuters gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening. Hiervoor stelt het Rijk vanaf 2016 - via een decentralisatie-uitkering - budget beschikbaar voor gemeenten. Deze middelen richten zich specifiek op het bereik van peuters in de leeftijdsgroep 2,5 tot 4 jaar van gezinnen die geen aanspraak kunnen maken op kinderopvangtoeslag. Het doel van deze afspraken was dat in 2019 het non-bereik gehalveerd zou zijn naar 20.000 en dat in 2021 alle peuters gebruik zouden kunnen maken van een voorschoolse voorziening.

Het Rijk en de VNG hebben een monitor ingesteld om de ontwikkeling te volgen van het aantal peuters dat naar een voorschoolse voorziening gaat. Ook wordt gekeken naar de inspanning van gemeenten om een aanbod te doen ouders te stimuleren hun peuter aan te melden bij een voorschoolse voorziening. De monitor is gestart met een eerste meting in 2017¹.

In deze rapportage zijn de resultaten verwerkt van de meting over 2019. In 2021 vindt een eindevaluatie plaats. Er zal dan getoetst worden of het gemeentelijk aanbod ertoe heeft geleid dat (nagenoeg) alle peuters naar een voorschoolse voorziening gaan.

In deze rapportage de resultaten van de monitor 2019 waaraan zowel gemeenten, aanbieders van voorschoolse voorzieningen, consultatiebureaus, het Centraal Bureau Statistiek, de Belastingdienst Toeslagen, de klankbordgroep en beide opdrachtgevers - SZW en VNG - een belangrijke bijdrage hebben geleverd.

Veel dank is in het bijzonder verschuldigd aan de beleidsambtenaren bij alle gemeenten, de honderden gesubsidieerde aanbieders en de JGZ medewerkers die ons van de noodzakelijke data hebben voorzien.

Ed Buitenhek

Buitenhek Management & Consult, Utrecht

¹ Zie <https://vng.nl/onderwerpenindex/onderwijs/onderwijsachterstandvve/publicaties/monitor-bereik-voorschoolse-voorzieningen>



2. ONDERZOEKSVRAGEN EN AANPAK

2.1 Doelstelling

Het doel van de monitor is om inzicht te krijgen in het aantal peuters dat naar een voorschoolse voorziening² gaat en de inspanning die gemeenten leveren om een aanbod te doen aan peuters die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (dat zijn met name peuters uit gezinnen waarbij één van beide ouders/verzorgers werkzaam is³) en die momenteel geen gebruik maken van een voorschoolse voorziening

Concreet betekent dit dat de monitor wordt gebruikt om vast te stellen of de doelstellingen van het Rijk en de VNG zijn behaald. Door middel van deze periodieke monitor worden de volgende vragen worden beantwoord:

- laten gemeenten zien dat zij actief beleid voeren en inspanning leveren om een aanbod te doen aan peuters die momenteel geen gebruik maken van voorschoolse voorzieningen?
- is het aantal peuters van niet-werkende ouders en alleenverdieners dat momenteel niet naar een voorschoolse voorziening gaat (non-bereik) bij de tussenmeting in 2019 afgenomen met 20.000?
- is bij de eindmeting het non-bereik afgenomen met nog eens 20.000 en is in 2021 het eindresultaat dat alle peuters naar een voorschoolse voorziening gaan?

2.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvragen zijn door de opdrachtgever nader uitgewerkt en als volgt geformuleerd:

- in hoeverre doen gemeenten actief een aanbod aan peuters van niet werkende ouders en alleenverdieners die momenteel geen gebruik maken van voorschoolse voorzieningen?
- in hoeverre neemt het aantal peuters dat geen gebruik maakt van voorschoolse voorzieningen met ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag af?
- wat zijn de redenen voor ouders om niet voor een voorschoolse voorziening te kiezen?

2.3 Aanpak

Uitgangspunt van de aanpak is dat met zo min mogelijk administratieve belasting van gemeenten, aanbieders van voorschoolse voorzieningen en consultatiebureaus een accurate en inzichtelijke monitor gerealiseerd wordt.

Allereerst is een dataformat uitgezet onder alle 355 gemeenten in Nederland. Daarmee zijn de volgende data uitgevraagd:

1. startleeftijd gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen;
2. omschrijving omvang gesubsidieerd aanbod in aantal uren per categorie peuters (VE⁴, regulier);
3. raming totaal aantal peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie (VE) in de gemeente;
4. contact gegevens aanbieders waarmee de gemeente een subsidierelatie onderhoudt;
5. omschrijving welke inspanning de gemeente doet om non-bereik tegen te gaan.

Daarnaast hebben de gemeenten een 'aanvinkformulier' en begeleidend schrijven ontvangen dat zij hebben uitgezet naar de consultatiebureaus in de gemeente. Via de consultatiebureaus is daarmee geïnventariseerd welke redenen ouders opgeven die geen gebruik (gaan) maken van voorschoolse voorzieningen.

Op basis van de ingevulde dataformats van gemeenten zijn de overige data geïnventariseerd bij de aanbieders in die gemeente.

² Als definitie van voorschoolse voorziening wordt in dit rapport gehanteerd de verzameling van geregistreerde kindercentra en gastouderopvang als bedoeld in artikel 1.46 van de Wet Kinderopvang.

³ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/vraag-en-antwoord/wanneer-heb-ik-recht-op-kinderopvangtoeslag>

⁴ VE=Voorschoolse Educatie



Het gaat dan om:

1. het aantal peuters dat op peildatum in de gemeente gebruik maakt van de voorzieningen van de aanbieder, uitgesplitst naar categorie (VE / regulier, via toeslagregeling / via gemeentelijke subsidie);
2. de omvang van de wachtlijst.

Deze data worden getoetst met de meest recente data (april 2019) met het toeslaggebruik per gemeente dat door de Belastingdienst Toeslagen is aangeleverd.

Aanvullend is een CBS databestand gebruikt met een uitsplitsing per gemeente van huishoudens die recht hebben op kinderopvangtoeslag en het daadwerkelijk gebruik daarvan.

Deze aanpak levert per gemeente het aanbod en bereik van de voorschoolse voorzieningen op uitgesplitst naar:

1. startleeftijd gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen per gemeente;
2. bereik en gebruik dagopvang en peuterspeelzaalwerk per gemeente uitgesplitst naar regulier en VE doelgroep;
3. omvang gesubsidieerd aanbod in uren per week uitgesplitst naar regulier en VE doelgroep;
4. informatie over wachtlijsten;
5. omvang en bereik VE doelgroep;
6. aard van de inspanning van gemeenten om het non-bereik tegen te gaan;
7. analyse oorzaken non-bereik.

Van alle 355 gemeenten hebben 329 (93%) gemeenten meegewerkt aan het onderzoek. Van 26 gemeenten missen we de monitor data. Deze gemeenten hebben een populatieaandeel – in totaal aantal peuters van 2,5 tot 4 jaar in Nederland - van minder dan 4%. Het gaat dus om relatief kleine gemeenten die ontbreken in deze monitor.



3. BASISINFORMATIE MONITOR AANBOD VOOR ALLE PEUTERS

3.1 Stand van zaken

3.1.1 Bestuurlijke afspraken SZW en VNG

Het Ministerie van SZW en de VNG hebben in 2016 bestuurlijke afspraken gemaakt ("een aanbod voor alle peuters") met als doel om alle peuters de mogelijkheid te geven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Om gemeenten hiertoe in staat te stellen, heeft het Rijk vanaf 2016 via een decentralisatie-uitkering aan gemeenten een budget beschikbaar gesteld dat oploopt tot structureel € 60 miljoen in 2021. Dit bedrag was gebaseerd op de aanname dat er ongeveer 40.000 peuters zijn die niet bereikt worden door gemeenten en die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en/of voorschoolse educatie.

3.1.2 Resultaten 1e meting in 2017: 11.400 peuters zonder aanbod

Uit de eerste meting van deze monitor uit 2017, die in opdracht van SZW en de VNG is uitgevoerd, blijkt dat de groep peuters die niet bereikt worden door gemeenten en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag kleiner is dan de 40.000 peuters waar in de bestuurlijke afspraken van werd uitgegaan, namelijk 11.400 peuters.

3.1.3 Decentralisatie-uitkering: € 30 mln. vanaf 2018

De uitkomst van deze eerste meting was aanleiding voor SZW en de VNG om de bestuurlijke afspraken te herzien. SZW en de VNG hebben overeenstemming bereikt om de peutermiddelen vanaf 2019 niet verder op te laten lopen dan € 30 miljoen. Dit heeft als gevolg dat voor 2019 en verder de verdeling per gemeente van 2018 wordt gevolgd.

3.2 Basisinformatie monitor

3.2.1 Populatie en definitie 'peuter'

Uit de bestuurlijke afspraken blijkt dat de regeling peuters definieert als kinderen in de leeftijdsgroep 2,5 tot 4 jaar. Per 1 januari 2019 gaat het dan in totaal om 261.000⁵ peuters in Nederland (CBS, 2019). Dat aantal peuters wijkt nauwelijks af van de nulmeting in 2017 (261.700).

3.2.2 Aandeel peuters zonder toeslagaanspraak 2017: 20% (2015: 22%)

Op basis van een analyse van een databestand van het CBS⁶ is gekeken welk aandeel van de peuters aanspraak kan maken op kinderopvangtoeslag. Dat zijn éénoudergezinnen met één werkzame ouder, tweeoudergezinnen met twee werkzame partners en huishoudens waarbij - onder andere op basis van de deelname aan een re-integratietraject of studie - om andere redenen aanspraak bestaat op kinderopvangtoeslag. In onderstaande tabel is het aantal peuters per huishoudtype met aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT) nader uitgesplitst:

| | 2017 in aantal | 2017 in % | 2015 in % |
|---|----------------|-------------|-------------|
| Peuters 2-4 jaar totaal | 349.000 | 100% | 100% |
| Totaal met aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT) | 279.700 | 80% | 78% |
| Totaal zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT) | 69.300 | 20% | 22% |

Bron: CBS Maatwerk

Daaruit volgt dat in 2017 20% van alle peuters in Nederland geen aanspraak heeft op kinderopvangtoeslag.

⁵ Niet afgerond: 260.850

⁶ CBS maatwerk: Aantal particuliere huishoudens met 2 tot 4 jarigen en aantal 2 tot 4 jarigen per gemeente naar type huishouden, werkzame ouder/partner(s) en kinderopvangtoeslag, 2017 (CBS, september 2019)



Op deze groep peuters richten de bestuursafspraken zich. In vergelijking met 2015 (22%) is dat aandeel dus gedaald.

3.2.3 52.200 peuters van 2,5 tot 4 jaar zonder toeslagaanspraak in 2019

Als we deze cijfers extrapoleren naar de peuteraantallen per 1 januari 2019 en ons beperken tot de 2,5 tot 4 jarigen dan kunnen we voor 2019 een actuele verdeling maken.

Voor deze analyse nemen we aan dat in 2019 - net als in 2017 - nog steeds 80% van het totaal aantal peuters aanspraak kan maken op kinderopvangtoeslag.

Per 1 januari 2019 zijn er 348.000 peuters van 2-4 jaar. Als we het aantal 2-jarigen voor 50% en het aantal 3-jarigen voor 100% meetellen zijn er begin 2019 260.900 peuters in de leeftijd 2,5-4 jaar. Daarvan hebben 208.700 peuters (80%) aanspraak op KOT en heeft het restant - 52.200 peuters (20%) - geen aanspraak op KOT:

| Raming in aantal peuters 2,5-4 jaar 2019 | 2019 in aantal | 2019 in % |
|---|----------------|-------------|
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar | 260.900 | 100% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar <u>met</u> aanspraak op KOT | 208.700 | 80% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar <u>zonder</u> aanspraak op KOT | 52.200 | 20% |

Bron: CBS 2019, CBS Maatwerk 2019, bewerking BM&C

Op basis van deze data-analyse is de conclusie dat 52.200 peuters van 2,5-4 jaar in 2019 (in de analyse over 2017 was dat 57.600 peuters of 22%) geen aanspraak hebben op kinderopvangtoeslag en dus voor de toegankelijkheid van het voorschoolse aanbod afhankelijk zijn van de financiering door gemeenten.

We zien dus dat de groep peuters zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag de afgelopen jaren kleiner is geworden zowel in aantallen (van 57.600 naar 52.200) als in percentage (van 22% naar 20%).

3.2.4 85% van de peuters met toeslagaanspraak maakt er daadwerkelijk gebruik van

Uit de data van de Belastingdienst Toeslagen (peiling april 2019) blijkt dat van de groep peuters met aanspraak op KOT 85% daadwerkelijk gebruik maakt van KOT voor dagopvang (inclusief peuteropvang) en/of gastouderopvang. Dat betekent dat van de groep peuters met aanspraak op KOT er 15% ofwel 30.400 peuters geen gebruik van maken. In vergelijking met 2017 zijn er - onder andere door de harmonisatie van de peuteropvang in 2018 - meer peuters gebruik gaan maken van de toeslageregeling voor de bekostiging van het voorschoolse aanbod:

| Raming in aantal peuters 2,5-4 jaar | 2019 in aantal | 2019 in % | 2017 in % |
|--|----------------|-------------|-------------|
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak op KOT | 208.700 | 100% | 100% |
| - waarvan gebruik maakt van KOT | 178.300 | 85% | 79% |
| - waarvan geen gebruik maakt van KOT | 30.400 | 15% | 21% |

Bron: CBS Maatwerk, Belastingdienst Toeslagen, bewerking BM&C

Het is van belang om bij bovenstaande tabel een nuance te maken omdat niet voor alle 30.400 peuters geldt dat er sprake is van non-bereik als gevolg van de keuzes die ouders zelf maken. In deze tabel is het aantal KOT gebruikers berekend door 50% van de 2-jarige KOT-gebruikers op te tellen bij 100% van de 3-jarige. Omdat in veel gemeenten de startleeftijd voor het peuteropvang aanbod op 2,5 jaar ligt wordt een deel van het non-bereik onder 2-jarigen verklaard doordat er voor een deel van de peuters in de leeftijd van 2 tot 2,5 jaar nog geen opvangaanbod is. Op basis van het bereik onder 3 jarigen kunnen we een raming maken van het non-bereik dat ontstaat door de latere startleeftijd van het aanbod. Van de 3-jarige peuters met KOT aanspraak maakt 87%⁷ gebruik van een met KOT gefinancierd aanbod. Dat betekent dat het non-bereik op basis van de eigen keuzes van ouders op ongeveer 13% ligt.

⁷ Per 1/1/2019 zijn er 173.700 peuters van 3 jaar waarvan er 139.000 (80%) recht hebben op KOT. Van die groep maken 121.100 peuters (87% van 139.000) gebruik van toeslag voor dagopvang, peuteropvang of gastouderopvang (bronnen Belastingdienst Toeslagen en CBS).



Daarnaast speelt dat er nog gemeentelijke overgangsregelingen gelden waardoor KOT gerechtigden in 2019 nog gebruik kunnen maken van gemeentelijk gesubsidieerd aanbod. Verder zien we dat peuters met recht op KOT én een VE indicatie niet in alle gevallen gebruik hoeven maken van de KOT regeling en de gemeente de financiering van dat aanbod volledig voor haar rekening neemt⁸.

3.2.5 Peuters met toeslagaanspraak dat er daadwerkelijk gebruik van maakt groeit

Uit de data-analyse blijkt dat steeds meer peuters met aanspraak op KOT er ook daadwerkelijk gebruik van maken. Was dat aandeel in 2015 nog 70% (CBS, 2017), in 2017 was dat opgelopen tot 79% en in 2019 bedraagt dat – na correctie - 87% van de peuters. Naast de aantrekkelijke vraag naar dagopvang wordt dat ook veroorzaakt door de omvorming van peuterspeelzalen naar peuteropvang (harmonisatie) die in 2018 landelijk is ingevoerd, waardoor steeds meer peuters met KOT aanspraak daar ook gebruik van zijn gaan maken.

Als we het gebruik van KOT uitsplitsen naar dagopvang (inbegrepen peuteropvang) en gastouderopvang zien we dat van de peuters met toeslag 86% gebruik maakt van dag- of peuteropvang, 6% uitsluitend gebruik maakt van gastouderopvang en 8% van de peuters gebruik maakt van een combinatie van gastouderopvang en dag- of peuteropvang:

| Peuters op 3 jarige leeftijd 2019 | | |
|--|---------------------|-------------|
| | in aantallen | in % |
| Totaal aantal peuters met daadwerkelijk gebruik KOT 04/2019 | 121.100 | 100% |
| - waarvan peuters met daadwerkelijk gebruik KOT voor dag- en peuteropvang | 104.400 | 86% |
| - waarvan peuters met daadwerkelijk gebruik KOT voor gastouderopvang | 7.600 | 6% |
| - waarvan peuters met daadwerkelijk gebruik KOT voor combigebied gastouder en dag- of peuteropvang | 9.100 | 8% |

Bron: Belastingdienst Toeslagen 2019

Uit de data-analyse kunnen we opmaken dat 87% (2017: 80%) van de peuters met toeslagaanspraak gebruik maakt van een voorziening waarop de toeslagregeling van toepassing is. Het aantal peuters dat aanspraak heeft op KOT maar gebruik maakt van een gemeentelijk gefinancierd aanbod op basis van overgangs- of VE-subsidieregelingen wordt geschat op 1%. Dat levert het volgende beeld op over het bereik van het voorschoolse aanbod voor peuters met aanspraak op KOT:

| Peuters 2,5-4 jaar | | |
|---|-----------------------|------------------|
| | 2019 in aantal | 2019 in % |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak op KOT | 208.700 | 100% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar met daadwerkelijk gebruik KOT 04/2019 | 181.800 | 87% |
| Raming aantal peuters 2,5-4 jaar met KOT aanspraak in volledig gesubsidieerd aanbod | 2.000 | 1% |
| Aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak KOT in alle voorzieningen | 183.800 | 88% |
| Non-bereik peuters met KOT aanspraak (208.700 minus 183.800) | 24.900 | 12% |

Als we dat bereik vergelijken met het bereik van dezelfde groep in 2017 in onderstaande tabel dan zien we dat het bereik op hetzelfde niveau is gebleven:

| Peuters 2,5-4 jaar | | |
|--|-----------------------|------------------|
| | 2017 in aantal | 2017 in % |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak op KOT | 204.100 | 100% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar met daadwerkelijk gebruik KOT 04/2017 | 162.300 | 79% |
| Raming aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak maar zonder gebruik KOT in PSZ | 17.600 | 9% |
| Aantal peuters 2,5-4 jaar met aanspraak KOT in alle voorzieningen (incl. PSZ) | 179.900 | 88% |
| Non-bereik peuters met KOT aanspraak (204.100 minus 179.900) | 24.200 | 12% |

Bron: CBS Maatwerk, Belastingdienst Toeslagen, bewerking BM&C

Op basis van deze analyse ramen we het bereik onder peuters mét aanspraak op kinderopvangtoeslag op 88% en het non-bereik in 2019 op 24.900 peuters ofwel 12% (2017: 24.200 en 12%).

⁸ Zie o.a. overgangsregelingen in gemeenten Hooogeveen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-167071.html>) en Lelystad.



3.3 Conclusie

Op basis van de data-analyses stellen we vast dat in 2019:

- de totale doelgroep van de bestuursafspraken 260.900 peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar omvat;
- van deze groep 208.700 peuters wél, en 52.200 peuters geen recht hebben op kinderopvangtoeslag;
- van die 208.700 peuters mét recht op toeslag er 181.800 (87%) dagopvang of gastouderopvang gebruiken;
- het totale bereik onder peuters met toeslagaanspraak ca. 88% (183.800 peuters) bedraagt inclusief de toeslaggerechtigde peuters die gebruik maken van een voorschools aanbod zonder gebruik te maken van toeslag;
- het non-bereik onder peuters met toeslagaanspraak 24.900 ofwel 12% bedraagt en daarmee in aandeel gelijk is aan het non-bereik in 2017;
- er geen aanwijzingen zijn dat het bereik van het voorschoolse aanbod onder peuters met aanspraak op kinderopvangtoeslag in de periode 2017-2019 is teruggelopen.



4. INVENTARISATIE GESUBSIDIEERD VOORSCHOOLS AANBOD GEMEENTEN

4.1 Inleiding

Alle 355 gemeenten is gevraagd een format met data aan te leveren en 333 gemeenten (94%) hebben daaraan meegewerkt. In bijlage 1 is het invulformat opgenomen dat aan de gemeenten is voorgelegd.

4.2 Data-inventarisatie gemeenten

Aan de gemeenten zijn de volgende vragen voorgelegd:

1. Heeft de gemeente een subsidieregeling voor ouders zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag?
2. Wordt in de gemeente gebruik gemaakt van de kinderopvangtoeslag voor het (voormalige) peuterspeelzaalwerk?
3. Wat is de startleeftijd van het gesubsidieerd aanbod voor peuters mét en peuters zonder VE indicatie?
4. Hoeveel uren per week omvat het gesubsidieerd aanbod voor peuters mét en peuters zonder VE indicatie?
5. Voor hoeveel weken per jaar is subsidie beschikbaar? (bijvoorbeeld 40 of 52 weken)?
6. Wat is de omvang van het totaal aantal peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie (VE) in de gemeente?
7. Is er voldoende capaciteit of zijn er wachtlijsten, en zo ja, wat is de oorzaak daarvan?
8. Wat zijn de contactgegevens van de gesubsidieerde aanbieders in de gemeente?
9. Hoe ver is de gemeente met de voorbereiding van maatregelen om het bereik te stimuleren?
10. Welke maatregelen neemt of overweegt de gemeenten om het bereik te stimuleren?

In dit hoofdstuk zijn de resultaten opgenomen van deze inventarisatie.

4.3 (bijna) alle gemeenten hebben regeling voor ouders zonder KOT

De inventarisatie bevestigt dat - voor gezinnen die geen aanspraak hebben op kinderopvangtoeslag - vrijwel alle gemeenten in 2019 een gemeentelijke regeling hanteren. In de responsgroep is slechts 1 gemeente die nog geen regeling heeft voor peuters zonder KOT en zonder VE indicatie.

4.4 Startleeftijd gemeentelijk aanbod stabiel

De startleeftijd van het gemeentelijk gesubsidieerde aanbod varieert. Zo zijn er gemeenten waar peuters al vanaf 2 jaar gebruik kunnen maken van het aanbod en zijn er ook gemeenten waar peuters pas geplaatst kunnen worden vanaf 2,5 jaar. Uit het onderzoek blijkt dat in 2019 de meeste gemeenten starten met een gemeentelijk gesubsidieerde voorschoolse voorziening (peuteropvang) vanaf 2 jaar. Dat was ook in 2017 het geval. In 2019 heeft 64% van de gemeenten heeft een gesubsidieerd voorschools aanbod met een startleeftijd vanaf 2 jaar.

4.5 Omvang gesubsidieerd aanbod regulier en VE

Gemeenten subsidiëren gemiddeld voor peuters zonder VE indicatie 6,7 uur per week (2017: 6 uur) en voor peuters met een VE indicatie gemiddeld 11,4 uur per week (2017: 10 uur). Het aantal weken per jaar dat het gesubsidieerde aanbod jaarlijks open is bedraagt gemiddeld 40,7 weken (2017: 40 weken).

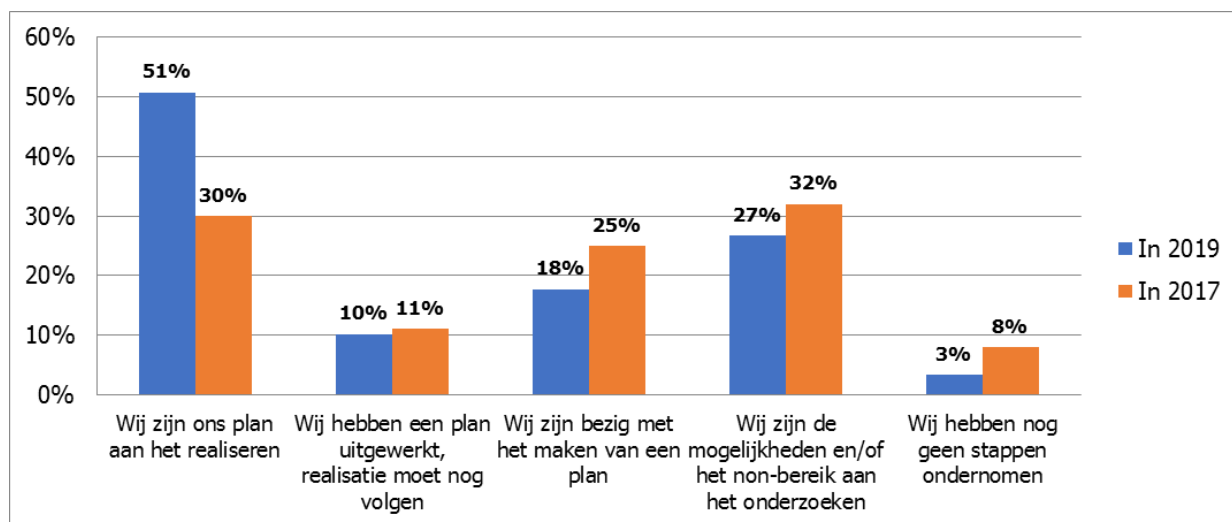
4.6 Raming aantal peuters met VE indicatie: 21% (2017: 20%)

Op basis van de meting in 2017 werd de door de gemeenten gedefinieerde doelgroep voor VE in totaal op circa 53.600 peuters voor geheel Nederland geschat. Dat was circa 20% van het totaal aantal peuters. Uit de meting in 2019 blijkt dat het aantal doelgroep peuters dat gemeenten aanmerken als doelgroep voor het VE aanbod vrijwel ongewijzigd is gebleven. In 2019 bedraagt de VE doelgroep in totaal 54.700 peuters ofwel 21% van het totaal aantal peuters.



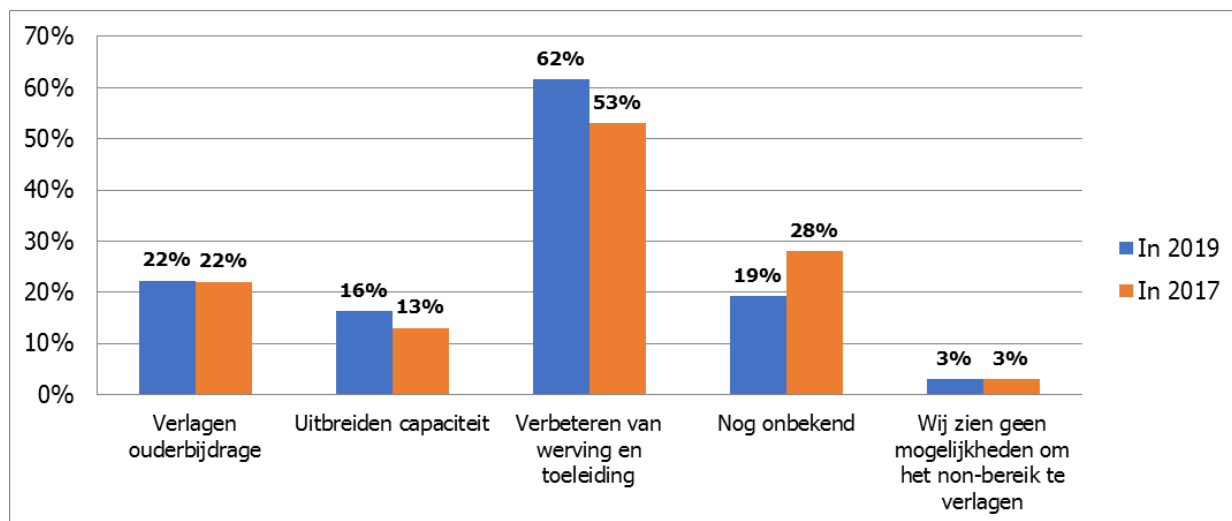
4.7 Aanpak bestrijding non-bereik vordert

In 2017 had het overgrote merendeel van de gemeenten in de responsgroep plannen voor, of was al bezig met maatregelen om het non-bereik terug te dringen. De vraag aan gemeenten: "Heeft u al stappen ondernomen in het kader van de bestuursafspraken 'Een aanbod voor alle peuters?'" werd in 2017 en 2019 als volgt beantwoord⁹:



Uit de respons blijkt dat veel meer gemeenten plannen uitvoeren om het non-bereik terug te dringen. In 2017 was dat nog 30% van de gemeenten in de responsgroep, in 2019 is dat 51%. Slechts een beperkt deel (3%) van alle gemeenten heeft nog geen stappen ondernomen.

Gemeenten zagen in 2017 het verbeteren van werving en toeleiding als meest kansrijke maatregel om het bereik te stimuleren en ook in 2019 is dat beeld hetzelfde:



4.8 Wachtlijstproblematiek gesubsidieerd aanbod

Slechts 3% van alle gemeenten (2017: 7%) in de responsgroep geeft aan dat er onvoldoende capaciteit aan gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen is om aan de actuele behoefte in de gemeente te kunnen voldoen.

⁹ omdat gemeenten meerdere antwoorden konden geven telt het totaal niet op tot 100%



4.9 Conclusies inventarisatie gesubsidieerd voorschools aanbod

Op basis van de door gemeenten aangeleverde data stellen we vast dat in 2019:

- bijna alle gemeenten een subsidieregeling hebben voor een aanbod voor peuters zonder toeslagaanspraak en zonder VE indicatie;
- het gesubsidieerde aanbod voor peuters zonder VE indicatie omvat gemiddeld 6,7 uur per week (2017: 6 uur per week) gedurende 40,7 weken per jaar;
- het gesubsidieerde aanbod voor peuters met VE indicatie omvat gemiddeld 11,4 uur per week (2017: 10 uur) gedurende 40,7 weken per jaar;
- het aantal peuters vanaf 2,5 jaar met een VE indicatie volgens de doelgroep definiëring van gemeenten in 2019 circa 54.700 bedraagt (2017: 53.600) ofwel 21% van het totaal aantal peuters.



5. INVENTARISATIE BEREIK VIA CONSULTATIEBUREAUS

5.1 Inleiding

Tijdens de contactmomenten op het consultatiebureau worden kinderen gescreend op diverse ontwikkelingsgebieden. Vaak vervullen de consultatiebureaus een rol bij het doorverwijzen naar voorschoolse educatie programma's als er risico's op taalachterstand gesignaleerd worden.

Omdat de consultatiebureaus een belangrijke rol vervullen bij het screenen van peuters is ook bij deze organisaties in Nederland een vinklijst uitgezet (zie bijlage 3).

Doel daarvan was met name om de oorzaken van het non-bereik te inventariseren. Daarnaast zijn de onderzoeksresultaten gebruikt om de aannames over de omvang van het non-bereik te toetsen.

5.2 Methode en respons

De vinklijst omvatte de volgende vragen:

- wat is de leeftijd van de peuter (2 of 3 jaar)?
- maakt de peuter nu of binnenkort gebruik van een voorschoolse voorziening¹⁰?
- zo niet welke reden geeft de ouder/verzorger daarvoor met de volgende keuzemogelijkheden:
 - Kosten: om financiële redenen;
 - Afstand: omdat het logistiek lastig te regelen is; omdat bijv. meerdere kinderen op verschillende scholen/opvang zitten, of het met vervoer niet goed bereikbaar is;
 - Wachttijd: omdat er geen plek beschikbaar is op de opvang op de gewenste startdatum;
 - Geen belangstelling/Principe: omdat ouders/verzorgers het niet nodig vinden, vanwege geloofsoverwegingen, nog niet mee bezig;
 - Verhuizing: omdat sprake is van een tijdelijke of vaste wijziging van woonadres in zowel binnen als buitenland;
 - Overig: als er een andere reden is die niet is past onder de voorgaande opties.

Alle 355 gemeenten zijn benaderd het vinklijstje uit te zetten bij de lokale jeugdgezondheidszorgorganisatie.

In totaal hebben wij een respons (dat wil zeggen ingevulde vinklijstjes) ontvangen van de aanbieders van jeugdgezondheidszorg in 248 gemeenten (70% van alle gemeenten in Nederland). De screening die is uitgevoerd omvatte in totaal 9.940 peuters van 2 en 3 jaar.

5.3 Onderzoeksresultaten

5.3.1 Verdeling respons: 39% 2-jarigen en 61% 3-jarigen

De screening door lokale JGZ instellingen omvatte 9.940 peuters waarvan 39% 2-jarigen en 61% 3-jarigen.

5.3.2 Non-bereik volgens JGZ inventarisatie gemiddeld 11% of 28.700 peuters

Uit de screening door lokale JGZ¹¹ instellingen kunnen we opmaken dat 11% van de peuters geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening:

| Onderzoeksresultaten screening bereik JGZ 2019 | in # | in % |
|--|-------|--------|
| Totale respons vinklijstje in aantal peuters 2-4 jaar | 9.973 | 100,0% |
| Aantal peuters dat gebruik maakt/zal maken van een voorschoolse voorziening | 8.872 | 89,0% |
| Aantal peuters dat geen gebruik maakt/zal maken van een voorschoolse voorziening | 1.101 | 11,0% |

Dat percentage non-bereik uit de JGZ inventarisatie (11,0%) is dus lager dan in 2017 (13,6%).

¹⁰ Onder voorschoolse voorzieningen worden begrepen de formele kinderopvang waaronder dagopvang, peuteropvang en/of gastouderopvang.

¹¹ Jeugdgezondheidszorg instellingen waaronder de consultatiebureaus vallen.



Op basis van de JGZ screening wordt het totale non-bereik in 2019 geraamd op 28.700 peuters:

| Peuters 2,5-4 jaar 2019 | in # | in % |
|---|-------------|-------------|
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar | 260.900 | 100,0% |
| Bereik peuters 2,5-4 jaar volgens JGZ screening | 232.200 | 89,0% |
| Non-bereik peuters 2,5-4 jaar volgens JGZ screening | 28.700 | 11,0% |

Onder peuters van 2 jaar ligt het non-bereik op 16% en dus hoger dan het gemiddelde over alle leeftijden. Bij peuters van 3 jaar ligt het non-bereik met 8% lager dan gemiddeld. Dat kan verklaard worden doordat in enkele gemeenten de gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen een startleeftijd hebben van 2,5 jaar.

5.3.3 Belangrijkste reden voor niet-gebruik: principiële overwegingen ouders

De redenen die ouders in 2019 geven om geen gebruik te maken van voorschoolse voorzieningen varieert maar wijkt qua verdeling nauwelijks af van de resultaten in 2017:

| Onderzoeksresultaten screening bereik JGZ 2017 en 2019 | 2019 in % | 2017 in % |
|--|------------------|------------------|
| Aantal peuters dat geen gebruik maakt/zal maken van een voorschoolse voorziening | 100% | 100% |
| - vanwege kosten | 16% | 16% |
| - vanwege afstand | 2% | 1% |
| - vanwege wachtlijst | 8% | 9% |
| - vanwege geen belangstelling / principe | 38% | 32% |
| - vanwege verhuizing | 4% | 4% |
| - vanwege overige redenen | 33% | 39% |

Een groot deel (33%) van de respondenten zonder voorschools aanbod geeft aan dat zij om andere redenen dan kosten, afstand, wachtlijsten, principes of verhuizing afzien van gebruik. Dat kan zijn vanwege het feit dat er andere redenen zijn of vanwege het feit dat ouders de reden daarvoor niet nader willen specificeren. Van de ouders die een specifieke reden opgeven voor non-bereik is de principiële overweging het belangrijkste (38%), gevolgd door kosten (16%) en wachtlijsten (8%).

Als we de relatieve omvang van de onderscheiden redenen verdelen over het totale non-bereik (11%) kunnen we vaststellen welk effect verwacht kan worden bij specifieke maatregelen gericht op bijvoorbeeld kosten- en wachtlijstreductie:

| Onderzoeksresultaten screening bereik JGZ 2019 | in % |
|--|--------------|
| Aandeel peuters dat geen gebruik maakt/zal maken van een voorschoolse voorziening | 11,0% |
| - vanwege kosten in % punten | 1,7% |
| - vanwege afstand in % punten | 0,2% |
| - vanwege wachtlijst in % punten | 0,9% |
| - vanwege geen belangstelling / principe in % punten | 4,1% |
| - vanwege verhuizing in % punten | 0,5% |
| - vanwege overige redenen in % punten | 3,6% |

Daaruit volgt dat kostenreductie circa 2% punten kan bijdragen aan het vergroten van het bereik en dat het tegengaan van wachtlijsten circa 1% punt extra bereik oplevert. Het wegnemen van principiële bezwaren kan 4% extra bereik opleveren.

Verder blijkt dat landelijk het opvangaanbod qua logistiek en afstand niet of nauwelijks een belemmering vormt voor het bereik. Uiteraard geeft dit slechts een landelijk beeld en kan dit per gemeente verschillen.

5.4 Extrapolatie naar landelijk bereik voorschools aanbod

Op basis van de data-analyses stellen we vast dat het totale non-bereik volgens de screening door de consultatiebureaus 11% ofwel 28.700 peuters bedraagt. Dat non-bereik is samengesteld uit een groep peuters mét, en een groep peuters zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT). In paragraaf 3.2.5 hebben we onderbouwd dat het non-bereik onder peuters met aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT) 24.900 bedraagt. Het non-bereik onder peuters zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag bedraagt dan (28.700 minus 24.900 =) 3.800 peuters.



In de onderstaande tabel is deze raming nader uitgewerkt:

2019:

| Peuters 2,5-4 jaar 2019 | in aantal | bereik | non-bereik | in % |
|---|------------------|---------------|-------------------|-------------|
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar | 260.900 | 232.200 | 28.700 | 11,0% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar <u>met</u> aanspraak op KOT | 208.700 | 183.800 | 24.900 | 11,9% |
| Totaal aantal peuters 2,5-4 jaar <u>zonder</u> aanspraak op KOT | 52.200 | 48.400 | 3.800 | 7,3% |

Er zijn in 2019 in totaal 260.900 peuters. Daarvan maken 232.200 peuters wél gebruik van een voorschoolse voorziening en 28.700 peuters (11,0%) niet.

Van de 208.700 peuters mét aanspraak op KOT bezoeken 183.800 peuters een voorschoolse voorziening en 24.900 peuters (11,9%) doen dat niet.

Van de 52.200 peuters zonder aanspraak op KOT bezoeken 48.400 peuters een voorschoolse voorziening en doen 3.800 peuters (7,3%) dat niet.

5.5 Conclusie

Op basis van de data-analyses van de JGZ screening stellen we vast dat:

- de raming van het non-bereik in de bestuursafspraken van 2016 op 15% lag en sinds die tijd is gedaald naar 13,6% in 2017 en in 2019 is teruggelopen tot 11,0%¹²;
- het totale non-bereik van voorschoolse voorzieningen in de leeftijd 2,5-4 jaar ca. 28.700 peuters omvat;
- het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanspraak ca. 3.800 peuters bedraagt;
- meer dan een derde (38%) van de ouders die afzien van het gebruik van voorschoolse voorzieningen, dat doen vanwege principiële redenen.

¹² Zowel de steekproef in 2017 als in 2019 heeft een betrouwbaarheidsniveau van 99%.



6. INVENTARISATIE BEREIK VOORSCHOOLSE VOORZIENINGEN VIA AANBIEDERS

6.1 Aanpak

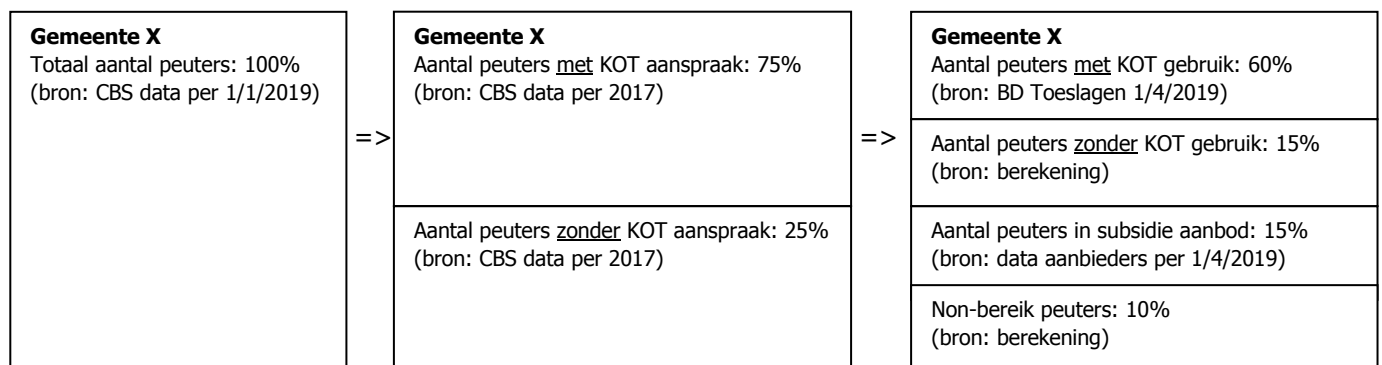
Alle de door de gemeenten opgegeven subsidiepartners zijn benaderd om een dataformat in te vullen. In de bijlage 2 is dit format opgenomen. Doelstelling van de inventarisatie onder aanbieders was om de gebruikscijfers op basis van de toeslagdata aan te vullen met de gebruikscijfers onder peuters zonder toeslag. Deze aanvullende gebruiksdata zijn verwerkt per gemeente.

Bij enkele gemeenten is een uitzondering gemaakt omdat daar recent reeds een inventarisatie was uitgevoerd. Deze gegevens zijn verwerkt bij de onderzoeksresultaten.

6.2 Methode en respons

In totaal hebben gemeenten 1.323 subsidiepartners opgegeven. Deze aanbieders hebben een dataformat ontvangen en van 822 subsidiepartners (62%) is een ingevuld format ontvangen. Bij 170 gemeenten (48%) is het beeld compleet en hebben alle subsidiepartners het format aangeleverd. Bij 185 gemeenten (57%) is de inventarisatie niet compleet omdat niet alle subsidiepartners data hebben aangeleverd of omdat de gemeente het invulformat niet heeft aangeleverd.

Om gemeenten zelf in staat te stellen het beeld te completeren is gekozen voor de volgende aanpak bij de terugkoppeling van de onderzoeksresultaten:



6.3 Onderzoekresultaten

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen met onderzoeksdata per gemeente. Dat omvat:

- het totaal aantal peuters in de leeftijd vanaf 2,5 tot 4 jaar per gemeente
- het aandeel en volume peuters mét toeslagaanspraak;
- het volume peuters zonder toeslagaanspraak (= doelgroep bestuursafspraken).

6.4 Vervolg

Per gemeente worden de individuele onderzoeksresultaten teruggekoppeld.



7. CONCLUSIES

7.1 Is er aanbod voor peuters voor gezinnen zonder KOT?

Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben een gesubsidieerd aanbod voor peuters zonder toeslag-aanspraak. Dat aanbod varieert en bestaat gemiddeld uit een aanbod van ca. 6,7 uur per week gedurende 40,7 weken per jaar.

Het gesubsidieerd aanbod voor peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie varieert eveneens qua omvang maar bestaat gemiddeld uit een aanbod van 11,4 uur per week gedurende 40,7 weken per jaar.

7.2 Volume gesubsidieerde aanbod iets groter

In vergelijking met 2017 zien we een lichte toename van het volume van het gesubsidieerde aanbod van gemiddeld 6 uur naar gemiddeld 6,7 uur per week. Ook het volume van het gesubsidieerde aanbod voor peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie stijgt van gemiddeld 10 uur in 2017 naar gemiddeld 11,4 uur per week in 2019. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat gemeenten anticiperen op het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie¹³.

7.3 Totaal non-bereik voorschoolse voorzieningen: 28.700 peuters

Op basis van de JGZ inventarisatie (zie hoofdstuk 5.) is duidelijk dat in 2019 11% van de peuters geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening. Het gaat dan om een non-bereik van 28.700 peuters.

7.4 Totaal non-bereik peuters met KOT aanspraak: 24.900 peuters

De peuters mét KOT aanspraak maar zonder KOT gebruik kunnen wel degelijk gebruik maken van een voorschoolse voorziening. Dat kan bijvoorbeeld als zij gebruik maken van een door de gemeente gesubsidieerd aanbod waarop de toeslagregeling niet van toepassing is. Na correctie ramen we het non-bereik in deze groep op 24.900 peuters.

7.5 Non-bereik peuters zonder toeslagaanspraak: 3.800 peuters

Gelet op het totale non-bereik van 28.700 peuters dat we op basis van de JGZ screening hebben vastgesteld en het non-bereik van 24.900 onder peuters mét toeslagaanspraak, resteert voor het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanspraak dan een totaal volume van 3.800 peuters. Dat levert het volgende totaalbeeld op:

| | | | | |
|---|----|---|----|--|
| Nederland Totaal aantal peuters: 260.900 100% (bron: CBS data per 1/1/2019) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT aanspraak: 208.700 80% (bron: CBS data per 2017) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT gebruik: 181.800 70% |
| | | | | Peuters <u>zonder</u> KOT gebruik in voorziening: 2.000 1% |
| | | | | Non-bereik KOT - peuters: 24.900 9% |
| | | Peuters <u>zonder</u> KOT aanspraak: 52.200 20% (bron: CBS data per 2017) | | Peuters zonder KOT aanspraak in voorziening: 48.400 19% |
| | | | | Non-bereik peuters zonder KOT aanspraak: 3.800 1% |

Uit deze raming blijkt dat ca. 7% (3.800 / 52.200) van de peuters zonder recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening en dat ca. 12% (24.900 / 208.700) van de peuters mét recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorziening.

¹³ Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2019-315.html>

¹⁴ Het gaat hier om peuters uit gezinnen met aanspraak op kinderopvangtoeslag die gebruik maken van de nog niet geharmoniseerde peuterspeelzalen waarop in 2017 de kinderopvangtoeslag nog niet van toepassing is. Zie voor onderbouwing paragraaf 3.2.6.



Uit de data-analyse en het veldonderzoek is te concluderen dat het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanspraak met 3.800 aanmerkelijk lager is dan het non-bereik in 2017 (11.400 peuters). Dat heeft enerzijds te maken met de daling van het aantal peuters zonder KOT aanspraak maar anderzijds is ook het relatieve bereik van het voorschoolse aanbod in deze groep toegenomen.

7.6 Motieven voor niet gebruiken voorschoolse voorzieningen

Van de specifiek opgegeven redenen voor non-bereik is de principiële overweging van ouders.

Als we de relatieve omvang van de door ouders opgegeven redenen verdelen over het totale non-bereik (11%) is te zien dat met name het wegnemen van principiële bezwaren een belangrijke bijdrage kan leveren aan het stimuleren van het bereik.

7.7 Aanbevelingen stimuleren bereik voorschoolse voorzieningen

Op basis van de vergelijking met de nulmeting in 2017 zien we dat het non-bereik met name is gedaald onder peuters zonder toeslagaanspraak. Het non bereik onder peuters met toeslag is gelijk gebleven.

Daarnaast wordt – net als in 2017 – nogmaals bevestigd dat een relatief groot deel van het non-bereik wordt ingegeven door principiële opvattingen van ouders over opvoeding, levensovertuiging en/of de meerwaarde van een voorschools aanbod.

8. TOT SLOT

Bij de nulmeting in 2017 is gebruik gemaakt van de toen beschikbare data over toeslagaanspraak met peiljaar 2015. Omdat bij dit onderzoek de data beschikbaar zijn van peiljaar 2017 is een aanvullende analyse gemaakt van de effecten op de resultaten van de nulmeting. Die analyse is in bijlage 5 opgenomen.

Dat leidt overigens niet tot een hoger of lager non-bereik over 2017 (dat blijft 13,6%) maar het leidt wél tot een andere verdeling in het non-bereik tussen kinderen mét en kinderen zonder aanspraak op toeslag.

Door de update zien we een nog lager non-bereik onder niet-KOT peuters in 2017 (6.100 versus 11.400). Na correctie van deze data daalt het non-bereik van de peuters zonder KOT aanspraak van 6.100 in 2017 naar 3.800 in 2019. Het non-bereik onder peuters met KOT aanspraak is in 2017 na correctie 29.500 en daalt in 2019 naar 24.900. In bijlage 5 is dat nader toegelicht.



BIJLAGE 1: INVULFORMAT GEMEENTEN

FORMAT GEMEENTEN MONITOR BESTUURSAFSPRAKEN 'Een aanbod voor alle peuters'

GEMEENTENAAM



SUBSIDIEREGELING

Heeft u een subsidieregeling voor ouders zonder kinderopvangtoeslag? j = ja of n = nee

Wordt in uw gemeente al gebruik gemaakt van de kinderopvangtoeslag voor het gesubsidieerde aanbod voor peuters? j = ja of n = nee

REGULIERE PEUTERS

Vanaf welke leeftijd komen reguliere peuters in aanmerking voor een gesubsidieerde plaats? jaar

Hoeveel uren per week wordt gesubsidieerd voor reguliere peuters? uren per week

Is er een verplichting om het aanbod over meer dagen van de week te verdelen, zo ja over hoeveel? dagen per week

Voor hoeveel weken per jaar is subsidie beschikbaar? (bijvoorbeeld 40 weken) weken

DOELGROEPPEUTERS MET VVE-AANBOD

Vanaf welke leeftijd komen doelgroepeuters in aanmerking voor een gesubsidieerde VVE-plaats (en extra uren aanbod)? jaar

Hoeveel uren per week wordt gesubsidieerd voor doelgroepeuters zonder kinderopvangtoeslag? uren per week

Is er een verplichting om dit over meer dagen te verdelen, zo ja over hoeveel? (niets invullen als niet van toepassing) dagen per week

Voor hoeveel weken per jaar is subsidie beschikbaar? (bijvoorbeeld 40 weken) weken

Is bekend hoeveel doelgroepeuters er in uw gemeente totaal ongeveer zijn (peuters vanaf bovengenoemde startleeftijd)? (niets invullen als niet bekend) doelgroepeuters

CAPACITEIT

Is er voldoende capaciteit voor peuters van ouders zonder kinderopvangtoeslag? j = ja of n = nee

Kunt u aangeven welke oorzaak/oorzaken dat heeft? (Zet een X achter de optie die van toepassing is)

subsidieplafond is bereikt X invullen als van toepassing

onvoldoende geschikte locaties/ruimtes X invullen als van toepassing

te weinig vraag in kleine kernen/dorpen X invullen als van toepassing

Anders, namelijk

AANBIEDERS

Kunt u hieronder aangeven welke partijen binnen uw gemeente gebruik maken van de gemeentesubsidie voor peuterwerk en VVE in 2017. Bij voorkeur met de naam en contactgegevens van uw contactpersoon.

Naar organisatie Naam contactpersoon e-mail adres telefoonnummer

| Naar organisatie | Naam contactpersoon | e-mail adres | telefoonnummer |
|------------------|---------------------|--------------|----------------|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

ASSCHER-MIDDELEN - BEREIK ALLE PEUTERS

Heeft u al stappen ondernomen in het kader van de bestuursafspraken 'Een aanbod voor alle peuters'? (Zet een X achter de optie die van toepassing is)

Wij zijn ons plan aan het realiseren X invullen als van toepassing

Wij hebben een plan uitgewerkt, realisatie moet nog volgen X invullen als van toepassing

Wij zijn bezig met het maken van een plan X invullen als van toepassing

Wij zijn de mogelijkheden en/of het non-bereik aan het onderzoeken X invullen als van toepassing

Wij hebben nog geen stappen ondernomen X invullen als van toepassing

Anders, namelijk

Welke maatregelen neemt u of verwacht u in elk geval te gaan nemen om het non-bereik te verkleinen? (zet een X achter de optie die van toepassing is)

Verlagen ouderbijdrage X invullen als van toepassing

Uitbreiden capaciteit X invullen als van toepassing

Verbeteren van werving en toeleiding X invullen als van toepassing

Nog onbekend X invullen als van toepassing

Wij zien geen mogelijkheden om het non-bereik te verlagen X invullen als van toepassing

Anders, namelijk



BIJLAGE 2: INVULFORMAT GESUBSIDIEERDE AANBIEDERS

FORMAT HOUDERS 'Een aanbod voor alle peuters'

| | |
|----------------------------------|--|
| GEMEENTENAAM | |
| ORGANISATIE | |
| NAAM CONTACTPERSOON | |
| E-MAIL CONTACTPERSOON | |
| TELEFOONNR CONTACTPERSOON | |



TOELICHTING

In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) doen wij onderzoek naar het gebruik van de voorschoolse voorzieningen door peuters (2- en 3-jarigen) in alle gemeenten in Nederland.

Uw gemeente heeft aangegeven dat zij subsidie verstrekt aan uw organisatie voor peuterspeelzaalwerk, peuteropvang of VVE en heeft ons gevraagd aanvullende informatie over het gebruik van het gesubsidieerde aanbod bij u op te vragen. De gevraagde informatie kunt u invullen in de witte velden.

Doel is om daarmee het bereik van het aanbod in kaart te brengen en zo eventuele aanpassingen in het gemeentelijk beleid te onderbouwen.

De door u aangeleverde informatie wordt strikt vertrouwelijk behandeld. Dat betekent dat wij de informatie niet aan derden verstrekken en dat wij in de onderzoeksrapporten uitsluitend gegevens op gemeenteniveau publiceren.

De gevraagde gegevens gaan uitsluitend over het gebruik van het gemeentelijk gesubsidieerde voorschoolse aanbod voor peuters in de leeftijd 2 en 3 jaar.

Als peeldatum voor de gevraagde gegevens hanteren wij voor het onderzoek de maand april 2017. Het gaat dus om de **unieke** peuters die in deze maand gebruik gemaakt hebben van een gesubsidieerd aanbod.

SUBSIDIEREGELING

| | | |
|---|----------------------|-------------------|
| Ontvangt u gemeentesubsidie voor peuters zonder VVE indicatie en zonder kinderopvangtoeslag? | <input type="text"/> | j = ja of n = nee |
| Ontvangt u gemeentesubsidie voor peuters met een VVE indicatie en zonder kinderopvangtoeslag? | <input type="text"/> | j = ja of n = nee |
| Ontvangt u gemeentesubsidie voor peuters met een VVE indicatie en met kinderopvangtoeslag? | <input type="text"/> | j = ja of n = nee |

REGULIERE PEUTERS ZONDER TOESLAGAANSPRAAK

| | | |
|---|----------------------|-----------------|
| reguliere peuters van 2 jaar zonder recht op kinderopvangtoeslag en zonder VVE indicatie maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 2 - jarigen |
| reguliere peuters van 3 jaar zonder recht op kinderopvangtoeslag en zonder VVE indicatie maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 3 - jarigen |
| I reguliere peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag en zonder VVE indicatie maken in totaal in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod?* | <input type="text"/> | 2- en 3-jarigen |

* dit is de optelsom van de 2 cellen hierboven, indien u geen leeftijden kunt uitsplitsen verzoeken wij u in ieder geval het totaal in deze cel in te vullen

DOELGROEPPEUTERS MET VVE-AANBOD ZONDER TOESLAGAANSPRAAK

| | | |
|---|----------------------|-----------------|
| Hoeveel VVE - doelgroep peuters van 2 jaar zonder recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 2 - jarigen |
| Hoeveel VVE - doelgroep peuters van 3 jaar zonder recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 3 - jarigen |
| VVE - doelgroep peuters van 2 en 3 jaar zonder recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 in totaal gebruik van het gesubsidieerde aanbod?* | <input type="text"/> | 2- en 3-jarigen |

** dit is de optelsom van de 2 cellen hierboven, indien u geen leeftijden kunt uitsplitsen verzoeken wij u in ieder geval het totaal in deze cel in te vullen

DOELGROEPPEUTERS MET VVE-AANBOD MET TOESLAGAANSPRAAK

| | | |
|--|----------------------|-----------------|
| Hoeveel VVE - doelgroep peuters van 2 jaar met recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 2 - jarigen |
| Hoeveel VVE - doelgroep peuters van 3 jaar met recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 gebruik van het gesubsidieerde aanbod? | <input type="text"/> | 3 - jarigen |
| I VVE - doelgroep peuters van 2 en 3 jaar met recht op kinderopvangtoeslag maken in april 2017 in totaal gebruik van het gesubsidieerde aanbod?*** | <input type="text"/> | 2- en 3-jarigen |

*** dit is de optelsom van de 2 cellen hierboven, indien u geen leeftijden kunt uitsplitsen verzoeken wij u in ieder geval het totaal in deze cel in te vullen

CAPACITEIT EN WACHTLIJSTEN

| | | |
|--|----------------------|-------------------|
| Heeft u (noemenswaardige) wachtlijsten voor peuters van ouders zonder kinderopvangtoeslag en zonder VVE indicatie? | <input type="text"/> | j = ja of n = nee |
| Heeft u (noemenswaardige) wachtlijsten voor peuters van ouders zonder kinderopvangtoeslag en met VVE indicatie? | <input type="text"/> | j = ja of n = nee |

Kunt u aangeven welke oorzaak/oorzaken dat heeft? (Zet een X achter de optie die van toepassing is)

| | | |
|---|--------------------------|-------------------------------|
| subsidieplafond is bereikt | <input type="checkbox"/> | X invullen als van toepassing |
| onvoldoende geschikte locaties/ruimtes | <input type="checkbox"/> | X invullen als van toepassing |
| te weinig vraag in kleine kernen/dorpen | <input type="checkbox"/> | X invullen als van toepassing |

Anders nl:

| |
|--|
| |
|--|



BIJLAGE 3: VINKLIJSTJE JGZ



ENQUETE NON-BEREIK VOORSCHOOLSE VOORZIENINGEN BIJ JEUGGEZONDHEIDSZORG / MONITOR SZW 2017

Doelgroep: ouders met peuters van 2 t/m 3 jaar

Periode onderzoek: 2 weken in de maand juni 2017

Uit te voeren door: arts/verpleegkundige JGZ

Dit onderzoek bestaat uit 3 vragen. Wilt u het juiste antwoord omcirkelen?

| NAAM JGZ-LOCATIE: | | GEMEENTE: | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|----------------------------------|-----|--|-----|--|---------|-----------|---------------------|------------|--------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| 1) LEEFTIJD PEUTER IN JAREN | | 2) GAAT DE PEUTER NU OF BINNEN EEN PAAR MAANDEN NAAR EEN VOORSCHOOLSE VOORZIENING? | | 3) INDIEN NEE OMCIRKEL HIERONDER DE REDEN: (EEN TOELICHTING OP DE ANTWOORDEN TREFT U HIERONDER*) | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Peuter X | 2 3 | Ja | Nee | Kosten | Afstand | Wachlijst | Geen belangstelling | Verhuizing | Overig | | | | | | | | | | | | |
| Toelichting op begrippen* | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| PEUTER X | | De naam van de peuter wordt niet ingevuld. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| VOORSCHOOLSE VOORZIENING | | Hiermee bedoelen wij dagopvang (dus ook gvb), peuteropvang of peuterspeelzaal. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| KOSTEN | | Om financiële redenen | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| AFSTAND | | Omdat het logistiek lastig te regelen is; omdat er meerdere kinderen op verschillende scholenopvang zitten of met type vervoer niet goed bereikbaar etc. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| WACHLIJST | | Er is geen plek op gewenste startdatum opvang. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| GEEN BELANGSTELLING | | Ouder vindt het niet nodig, geloofsoverweging, andere opvang geregeld, nog niet mee bezig etc. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| VERHUIZING | | Tijdelijke of vaste wijziging van woonadres in zowel binnen- als buitenland. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| OVERIG | | Als er een andere reden is dan de te omcirkelen keuzes. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

Dit document kunt u dupliceren voor gebruik. Graag per locatie verzamelen en portovrij retourneren aan Buitenhek Management & Consult, Antwoordnummer 52026, 3502 VB Utrecht. UITERLIJK voor 30 juni 2017. Voor vragen kunt u Majone Overvoorde bennaderen op 06-51186207 of info@buitenhek.nl. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!



BIJLAGE 4: DOELGROEP BESTUURSAFSPRAKEN PER GEMEENTE

| Gemeente | populatie 1/1/2019 2,5-4 jaar | % peuters met KOT aanspraak | aantal peuters met KOT aanspraak | aantal peuters zonder KOT aanspraak | Gemeente | populatie 1/1/2019 2,5-4 jaar | % peuters met KOT aanspraak | aantal peuters met KOT aanspraak | aantal peuters zonder KOT aanspraak |
|------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|--|---|------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|--|---|
| Aa en Hunze | 292 | 87% | 254 | 37 | Drechterland | 286 | 87% | 248 | 38 |
| Aalsmeer | 471 | 88% | 415 | 55 | Drimmelen | 344 | 90% | 308 | 36 |
| Aalten | 381 | 85% | 325 | 55 | Dronten | 614 | 78% | 480 | 134 |
| Achtkarspelen | 429 | 82% | 350 | 79 | Druten | 266 | 88% | 232 | 33 |
| Alblasserdam | 385 | 77% | 298 | 87 | Duiven | 321 | 80% | 258 | 63 |
| Albrandswaard | 378 | 85% | 321 | 57 | Echt-Susteren | 371 | 87% | 323 | 47 |
| Alkmaar | 1.623 | 81% | 1314 | 309 | Edam-Volendam | 512 | 92% | 472 | 40 |
| Almelo | 1.109 | 74% | 822 | 287 | Ede | 2.049 | 79% | 1628 | 421 |
| Almere | 3.833 | 76% | 2924 | 909 | Eemnes | 127 | 82% | 105 | 22 |
| Alphen aan den Rijn | 1.742 | 83% | 1453 | 289 | Eersel | 271 | 94% | 255 | 15 |
| Alphen-Chaam | 148 | 89% | 131 | 16 | Eijsden-Margraten | 357 | 93% | 331 | 25 |
| Altena | 922 | 86% | 790 | 132 | Endhoven | 3.244 | 75% | 2433 | 811 |
| Ameland | 49 | 89% | 44 | 5 | Elburg | 396 | 83% | 327 | 68 |
| Amersfoort | 2.672 | 83% | 2216 | 456 | Emmen | 1.397 | 76% | 1061 | 336 |
| Amstelveen | 1.617 | 74% | 1194 | 422 | Enkhuizen | 274 | 81% | 222 | 52 |
| Amsterdam | 13.278 | 70% | 9330 | 3948 | Enschede | 2.258 | 73% | 1644 | 613 |
| Apeldoorn | 2.434 | 82% | 1989 | 445 | Epe | 462 | 84% | 389 | 73 |
| Appingedam | 151 | 71% | 108 | 43 | Ermelo | 372 | 83% | 310 | 62 |
| Arnhem | 2.472 | 74% | 1832 | 640 | Etten-Leur | 680 | 83% | 564 | 116 |
| Assen | 945 | 81% | 764 | 181 | Geertruidenberg | 300 | 87% | 260 | 40 |
| Asten | 208 | 81% | 167 | 40 | Geldrop-Mierlo | 582 | 81% | 470 | 112 |
| Baarle-Nassau | 99 | 82% | 81 | 18 | Gemert-Bakel | 469 | 88% | 411 | 58 |
| Baarn | 358 | 81% | 289 | 69 | Genneep | 224 | 84% | 187 | 36 |
| Barendrecht | 812 | 85% | 687 | 124 | Gilze en Rijen | 364 | 85% | 311 | 53 |
| Barneveld | 1.251 | 80% | 1003 | 247 | Goeree-Overflakkee | 725 | 84% | 612 | 113 |
| Beek (L.) | 182 | 83% | 151 | 30 | Goes | 488 | 82% | 398 | 90 |
| Beekdaelen | 430 | 84% | 362 | 68 | Gorile | 379 | 90% | 342 | 37 |
| Beemster | 172 | 95% | 163 | 9 | Goose Meren | 1.003 | 88% | 886 | 117 |
| Beesel | 167 | 91% | 152 | 15 | Gorinchem | 547 | 79% | 433 | 114 |
| Berg en Dal | 433 | 82% | 356 | 77 | Gouda | 1.150 | 76% | 877 | 273 |
| Bergeijk | 249 | 87% | 217 | 32 | Grave | 154 | 81% | 124 | 29 |
| Bergen (L.) | 162 | 86% | 139 | 23 | Groningen | 2.983 | 80% | 2375 | 607 |
| Bergen (NH.) | 257 | 86% | 222 | 35 | Gulpen-Wittem | 137 | 84% | 115 | 22 |
| Bergen op Zoom | 964 | 74% | 717 | 246 | Haaksbergen | 311 | 83% | 259 | 52 |
| Berkelland | 541 | 91% | 493 | 48 | Haaren | 154 | 95% | 147 | 7 |
| Bernheze | 412 | 91% | 375 | 36 | Haarlem | 2.803 | 82% | 2293 | 510 |
| Best | 421 | 86% | 360 | 60 | Haarlemmermeer | 2.282 | 83% | 1886 | 396 |
| Beuningen | 388 | 89% | 347 | 41 | Halderberge | 432 | 84% | 363 | 69 |
| Bevenwijk | 643 | 76% | 487 | 155 | Hardenberg | 1.024 | 87% | 893 | 131 |
| Bladel | 296 | 90% | 265 | 30 | Hardenvijk | 795 | 79% | 632 | 163 |
| Blaricum | 219 | 82% | 179 | 40 | Hardinxveld-Giessendam | 346 | 80% | 277 | 69 |
| Bloemendaal | 304 | 89% | 269 | 34 | Haringen | 218 | 79% | 171 | 47 |
| Bodegraven-Reeuwijk | 601 | 85% | 511 | 89 | Hatterem | 196 | 93% | 181 | 15 |
| Boekel | 160 | 95% | 152 | 8 | Heemskerk | 528 | 80% | 422 | 106 |
| Borger-Odoorn | 301 | 86% | 258 | 43 | Heemstede | 454 | 88% | 400 | 54 |
| Borne | 395 | 88% | 348 | 47 | Heerde | 267 | 83% | 223 | 45 |
| Borsele | 375 | 86% | 321 | 54 | Heerenveen | 722 | 88% | 631 | 90 |
| Boxmeer | 345 | 88% | 303 | 41 | Heerhugowaard | 953 | 83% | 789 | 164 |
| Boxtel | 409 | 87% | 355 | 54 | Heerlen | 1.041 | 68% | 706 | 335 |
| Breda | 2.694 | 84% | 2255 | 439 | Heeze-Leende | 238 | 96% | 229 | 9 |
| Brielle | 245 | 83% | 203 | 42 | Heloo | 308 | 89% | 274 | 33 |
| Bronckhorst | 381 | 88% | 337 | 44 | Hellendoorn | 523 | 89% | 466 | 56 |
| Brummen | 253 | 85% | 215 | 38 | Helvevoetsluis | 536 | 76% | 409 | 126 |
| Brunssum | 317 | 74% | 236 | 81 | Helmond | 1.411 | 74% | 1045 | 365 |
| Bunnik | 281 | 91% | 257 | 24 | Hendrk-Ido-Ambacht | 633 | 82% | 520 | 112 |
| Bunschoten | 394 | 92% | 363 | 31 | Hengelo | 1.079 | 80% | 865 | 214 |
| Buren | 366 | 86% | 313 | 52 | Het Hogeland | 653 | 80% | 522 | 131 |
| Capelle aan den IJssel | 1.107 | 75% | 834 | 273 | Heumen | 203 | 93% | 188 | 15 |
| Castricum | 485 | 89% | 431 | 54 | Heusden | 642 | 89% | 573 | 69 |
| Coevorden | 466 | 82% | 380 | 85 | Hillegom | 309 | 80% | 248 | 60 |
| Cranendonck | 263 | 91% | 240 | 23 | Hivarenbeek | 207 | 88% | 182 | 25 |
| Cuijk | 348 | 86% | 299 | 49 | Hilversum | 1.507 | 79% | 1185 | 322 |
| Culemborg | 441 | 84% | 371 | 70 | Hoeksche Waard | 1.262 | 86% | 1086 | 176 |
| Dalfsen | 472 | 92% | 433 | 39 | Hof van Twente | 416 | 92% | 381 | 35 |
| Dantumadiel | 285 | 85% | 241 | 44 | Hollands Kroon | 686 | 85% | 584 | 101 |
| De Bilt | 658 | 86% | 564 | 94 | Hoogeveen | 855 | 83% | 707 | 148 |
| De Fryske Marren | 678 | 89% | 603 | 75 | Hoorn | 1.189 | 80% | 951 | 238 |
| De Ronde Venen | 648 | 87% | 562 | 85 | Horst aan de Maas | 553 | 92% | 509 | 44 |
| De Wolden | 334 | 93% | 310 | 24 | Houten | 854 | 87% | 741 | 113 |
| Delft | 1.353 | 77% | 1045 | 308 | Huizen | 594 | 80% | 478 | 116 |
| Delfzijl | 310 | 75% | 233 | 78 | Hulst | 343 | 84% | 287 | 56 |
| Den Helder | 776 | 75% | 580 | 196 | IJsselstein | 502 | 82% | 410 | 92 |
| Deurne | 485 | 90% | 438 | 47 | Kaag en Braassem | 369 | 88% | 326 | 43 |
| Deventer | 1.487 | 82% | 1223 | 263 | Kampen | 990 | 83% | 822 | 167 |
| Diemen | 514 | 80% | 413 | 101 | Kapelle | 205 | 86% | 177 | 28 |
| Dinkelland | 342 | 93% | 319 | 22 | Katwijk | 1.128 | 83% | 934 | 194 |
| Doesburg | 118 | 72% | 85 | 33 | Kerkrade | 514 | 69% | 357 | 157 |
| Doetinchem | 817 | 84% | 688 | 129 | Koggenland | 337 | 89% | 300 | 37 |
| Dongen | 366 | 91% | 334 | 31 | Krimpen aan den IJssel | 484 | 77% | 371 | 113 |
| Dordrecht | 1.741 | 73% | 1269 | 472 | Krimpenerwaard | 926 | 82% | 756 | 170 |



Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019

| Gemeente | populatie 1/1/2019 2,5-4 jaar | % peuters met KOT aanspraak | aantal peuters met KOT aanspraak | aantal peuters zonder KOT aanspraak | Gemeente | populatie 1/1/2019 2,5-4 jaar | % peuters met KOT aanspraak | aantal peuters met KOT aanspraak | aantal peuters zonder KOT aanspraak |
|-------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|--|---|------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|--|---|
| Laarbeek | 301 | 85% | 255 | 45 | Renkum | 353 | 86% | 305 | 48 |
| Landerd | 221 | 97% | 213 | 8 | Renswoude | 109 | 89% | 97 | 12 |
| Landgraaf | 412 | 75% | 310 | 101 | Reusel-De Mierden | 202 | 93% | 188 | 14 |
| Landsmeer | 190 | 88% | 167 | 23 | Rheden | 528 | 80% | 423 | 104 |
| Langedijk | 433 | 88% | 382 | 51 | Rhenen | 322 | 77% | 248 | 73 |
| Lansingerland | 1.234 | 87% | 1069 | 165 | Ridderkerk | 710 | 82% | 583 | 127 |
| Laren | 150 | 74% | 111 | 39 | Rijssen-Holten | 720 | 83% | 600 | 120 |
| Leeuwarden | 1.761 | 81% | 1432 | 329 | Rijswijk | 1.006 | 76% | 765 | 241 |
| Leiden | 1.672 | 82% | 1366 | 305 | Roerdalen | 246 | 87% | 214 | 32 |
| Leiderdorp | 418 | 87% | 362 | 55 | Roermond | 805 | 76% | 613 | 192 |
| Leidschendam-Voorburg | 1.219 | 82% | 997 | 222 | Roosendaal | 1.121 | 75% | 846 | 275 |
| Lelystad | 1.318 | 73% | 957 | 361 | Rotterdam | 10.771 | 67% | 7228 | 3543 |
| Leudal | 407 | 89% | 362 | 45 | Rozendaal | 21 | 100% | 21 | 0 |
| Leusden | 459 | 89% | 406 | 53 | Rucphen | 278 | 86% | 240 | 38 |
| Lingewaard | 632 | 91% | 573 | 58 | Schagen | 571 | 89% | 511 | 60 |
| Lisse | 324 | 88% | 286 | 38 | Scherpenzeel | 196 | 85% | 165 | 30 |
| Lochem | 416 | 85% | 354 | 62 | Schiedam | 1.274 | 69% | 878 | 396 |
| Loon op Zand | 337 | 88% | 295 | 41 | Schiermonnikoog | 7 | 100% | 7 | 0 |
| Lopik | 209 | 83% | 173 | 36 | Schouwen-Duiveland | 430 | 87% | 372 | 57 |
| Loppersum | 130 | 79% | 102 | 27 | s-Gravenhage | 9.397 | 66% | 6159 | 3238 |
| Losser | 292 | 87% | 253 | 38 | s-Hertogenbosch | 2.305 | 84% | 1931 | 374 |
| Maasdriel | 386 | 88% | 339 | 47 | Simpelveld | 126 | 87% | 109 | 17 |
| Maasgouw | 285 | 86% | 244 | 41 | Sint Anthonis | 165 | 95% | 156 | 9 |
| Maassluis | 519 | 76% | 393 | 126 | Sint-Michielsgestel | 425 | 93% | 394 | 31 |
| Maastricht | 1.304 | 76% | 987 | 316 | Sittard-Geleen | 1.084 | 76% | 822 | 262 |
| Medemblik | 660 | 89% | 585 | 75 | Sledrecht | 453 | 78% | 355 | 97 |
| Meerssen | 235 | 93% | 218 | 17 | Sluis | 266 | 83% | 221 | 44 |
| Meierijstad | 1.183 | 86% | 1020 | 163 | Smalingerland | 817 | 80% | 651 | 166 |
| Meppel | 476 | 85% | 406 | 70 | Soest | 665 | 82% | 543 | 122 |
| Middelburg | 761 | 82% | 626 | 135 | Somerem | 316 | 92% | 289 | 26 |
| Midden-Delfland | 320 | 95% | 305 | 15 | Son en Breugel | 272 | 89% | 243 | 29 |
| Midden-Drenthe | 418 | 91% | 382 | 36 | Stadskanaal | 410 | 74% | 304 | 106 |
| Midden-Groningen | 820 | 76% | 622 | 198 | Staphorst | 396 | 83% | 330 | 66 |
| Mil en Sint Hubert | 131 | 81% | 106 | 24 | Stede Broec | 350 | 85% | 296 | 53 |
| Moerdijk | 482 | 84% | 405 | 77 | Steenbergen | 327 | 85% | 278 | 49 |
| Molenlanden | 727 | 80% | 578 | 148 | Steenwijkerland | 668 | 82% | 550 | 118 |
| Montferland | 451 | 82% | 370 | 81 | Stein | 258 | 88% | 227 | 30 |
| Montfoort | 216 | 81% | 176 | 41 | Stichtse Vecht | 1.013 | 87% | 882 | 130 |
| Mook en Middelaar | 80 | 80% | 64 | 16 | Súdwest-Fryslân | 1.305 | 84% | 1103 | 203 |
| Neder-Betuwe | 508 | 77% | 389 | 119 | Terneuzen | 770 | 78% | 603 | 167 |
| Nederweert | 222 | 96% | 214 | 8 | Terschelling | 51 | 100% | 51 | 0 |
| Nieuwegein | 966 | 77% | 746 | 220 | Texel | 153 | 86% | 132 | 21 |
| Nieuwkoop | 418 | 84% | 352 | 66 | Teylingen | 531 | 92% | 487 | 44 |
| Nijkerk | 752 | 86% | 644 | 108 | Tholen | 425 | 80% | 339 | 86 |
| Nijmegen | 2.466 | 80% | 1964 | 502 | Tiel | 599 | 75% | 447 | 152 |
| Nissewaard | 1.319 | 78% | 1029 | 290 | Tilburg | 3.162 | 78% | 2480 | 681 |
| Noardeast-Fryslân | 717 | 81% | 579 | 137 | Tubbergen | 300 | 95% | 285 | 15 |
| Noord-Beveland | 83 | 83% | 69 | 14 | Twenterand | 552 | 85% | 471 | 81 |
| Noordenveld | 402 | 87% | 348 | 53 | Tynaarlo | 538 | 89% | 478 | 60 |
| Noordoostpolder | 833 | 81% | 679 | 154 | Tytsjerksteradiel | 451 | 88% | 398 | 53 |
| Noordwijk | 544 | 90% | 487 | 57 | Uden | 615 | 86% | 526 | 89 |
| Nuener, Genwen en Nederwetten | 329 | 86% | 283 | 46 | Utgeest | 219 | 86% | 189 | 30 |
| Nunspeet | 491 | 82% | 400 | 91 | Uithoorn | 481 | 83% | 398 | 83 |
| Oegstgeest | 416 | 89% | 369 | 46 | Urk | 612 | 73% | 447 | 165 |
| Oirschot | 252 | 94% | 236 | 16 | Utrecht (gemeente) | 6.326 | 79% | 4974 | 1352 |
| Oisterwijk | 340 | 95% | 324 | 16 | Utrechtse Heuvelrug | 722 | 86% | 620 | 102 |
| Oldambt | 447 | 75% | 335 | 112 | Vaals | 102 | 75% | 76 | 25 |
| Oldebroek | 409 | 87% | 354 | 55 | Valkenburg aan de Geul | 165 | 86% | 143 | 23 |
| Oldenzaal | 441 | 88% | 389 | 51 | Valkenswaard | 408 | 92% | 374 | 34 |
| Olst-Wijhe | 257 | 91% | 233 | 24 | Veendam | 354 | 73% | 258 | 95 |
| Ommen | 267 | 95% | 253 | 14 | Veenendaal | 1.221 | 79% | 966 | 255 |
| Oost Gelre | 399 | 88% | 353 | 46 | Veere | 341 | 86% | 292 | 49 |
| Oosterhout | 849 | 79% | 673 | 176 | Veldhoven | 668 | 87% | 578 | 90 |
| Ooststellingwerf | 328 | 82% | 268 | 60 | Velsen | 1.037 | 82% | 849 | 187 |
| Oostzaan | 148 | 95% | 140 | 8 | Venlo | 1.321 | 78% | 1027 | 294 |
| Opmeer | 165 | 84% | 139 | 26 | Venray | 571 | 84% | 479 | 92 |
| Opsterland | 405 | 85% | 344 | 61 | Vijfheerenlanden | 930 | 80% | 741 | 189 |
| Oss | 1.349 | 82% | 1111 | 238 | Vlaardingen | 1.171 | 72% | 837 | 333 |
| Oude IJsselstreek | 476 | 80% | 382 | 94 | Vlkeland | 13 | 100% | 13 | 0 |
| Ouder-Amstel | 231 | 87% | 200 | 31 | Vlissingen | 600 | 74% | 442 | 157 |
| Oudewater | 162 | 90% | 147 | 15 | Voerendaal | 174 | 87% | 151 | 23 |
| Overbetuwe | 761 | 87% | 659 | 102 | Voorschoten | 409 | 88% | 359 | 50 |
| Papendrecht | 472 | 79% | 375 | 97 | Voorst | 358 | 90% | 321 | 37 |
| Peel en Maas | 555 | 93% | 518 | 38 | Vught | 430 | 93% | 399 | 31 |
| Pekela | 176 | 63% | 110 | 66 | Waadhoeke | 641 | 87% | 554 | 86 |
| Pijnacker-Nootdorp | 924 | 86% | 796 | 128 | Waalre | 271 | 88% | 239 | 32 |
| Purmerend | 1.064 | 83% | 881 | 182 | Waalwijk | 690 | 85% | 588 | 102 |
| Putten | 375 | 85% | 319 | 55 | Waddinxveen | 509 | 81% | 412 | 97 |
| Raalte | 534 | 88% | 469 | 65 | Wageningen | 476 | 84% | 402 | 74 |
| Reimerswaal | 481 | 80% | 383 | 98 | Wassenaar | 358 | 73% | 260 | 98 |



Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019

| Gemeente | populatie 1/1/2019 2,5-4 jaar | % peuters met KOT aanspraak | aantal peuters met KOT aanspraak | aantal peuters zonder KOT aanspraak |
|--------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|--|---|
| Waterland | 249 | 92% | 228 | 21 |
| Weert | 697 | 85% | 595 | 102 |
| Weesp | 333 | 82% | 273 | 60 |
| West Betuwe | 823 | 82% | 678 | 145 |
| West Maas en Waal | 256 | 85% | 218 | 38 |
| Westerkwartier | 999 | 88% | 875 | 124 |
| Westerveld | 207 | 88% | 181 | 26 |
| Westervoort | 219 | 74% | 162 | 57 |
| Westenwolde | 292 | 76% | 221 | 71 |
| Westland | 1.770 | 88% | 1556 | 214 |
| Weststellingwerf | 374 | 85% | 319 | 54 |
| Westvoorne | 187 | 80% | 150 | 37 |
| Wierden | 389 | 93% | 361 | 28 |
| Wijchen | 552 | 87% | 478 | 74 |
| Wijdmeren | 328 | 90% | 296 | 32 |
| Wijk bij Duurstede | 372 | 86% | 320 | 52 |
| Winterswijk | 336 | 83% | 277 | 58 |
| Woensdrecht | 283 | 74% | 209 | 74 |
| Woerden | 912 | 88% | 798 | 114 |
| Wormerland | 220 | 88% | 193 | 28 |
| Woudenberg | 242 | 82% | 199 | 43 |
| Zaanstad | 2.588 | 74% | 1925 | 662 |
| Zaltbommel | 494 | 81% | 398 | 96 |
| Zandvoort | 214 | 78% | 166 | 47 |
| Zeewolde | 349 | 83% | 290 | 59 |
| Zeist | 1.113 | 80% | 888 | 224 |
| Zevenaar | 571 | 83% | 474 | 97 |
| Zoetermeer | 2.044 | 79% | 1619 | 425 |
| Zoeterwoude | 105 | 94% | 98 | 7 |
| Zuidplas | 744 | 84% | 624 | 120 |
| Zundert | 290 | 89% | 259 | 31 |
| Zutphen | 615 | 78% | 482 | 132 |
| Zwartewaterland | 439 | 80% | 349 | 89 |
| Zwijndrecht | 673 | 77% | 518 | 154 |
| Zwolle | 2.129 | 85% | 1815 | 314 |



BIJLAGE 5: UPDATE NULMETING 2017

Aanleiding update

Omdat we bij de nulmeting in 2017 de CBS data van 2017 over het aandeel peuters met toeslagaanpraak nog niet hadden, hebben we destijds de wel beschikbare CBS data over 2015 gebruikt. Omdat we in 2019 de daadwerkelijke cijfers over 2017 hebben kunnen we nu dus ook met terugwerkende kracht deze nieuwe data verwerken in de nulmeting van 2017. Dat leidt overigens niet tot een hoger of lager non-bereik over 2017 (dat blijft 13,6%) maar het leidt wél tot een andere verdeling in het non-bereik tussen kinderen mét en kinderen zonder aanspraak op toeslag.

Non-bereik niet KOT peuters van 11.400 naar 6.100

Onderstaande paragraaf staat in de rapportage over 2017:

7.4 Non-bereik peuters zonder toeslagaanpraak: 11.400 peuters

Gelet op het totale non-bereik van 35.600 peuters dat we op basis van de JGZ screening hebben vastgesteld en het non-bereik van 24.200 onder peuters mét toeslagaanpraak, resteert voor het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanpraak dan een totaal volume van 11.400 peuters. Dat levert het volgende totaalbeeld op:

| | | | | |
|---|----|---|----|--|
| Nederland Totaal aantal peuters: 261.700 100% (bron: CBS data per 1/1/2017) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT aanspraak: 204.100 78% (bron: CBS data per 2015) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT gebruik: 162.300 62% |
| | | | | Peuters <u>zonder</u> KOT gebruik in voorziening: 17.600 ¹² 7% |
| | | | | Non-bereik KOT - peuters: 24.200 9% |
| | | Peuters <u>zonder</u> KOT aanspraak: 57.600 22% (bron: CBS data per 2015) | | Peuters <u>zonder</u> KOT aanspraak in voorziening: 46.200 18% |
| | | | | Non-bereik peuters zonder KOT aanspraak: 11.400 4% |

Uit deze raming blijkt dat ca. 20% (11.400 / 57.600) van de peuters zonder recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening en dat ca. 12% (24.200 / 204.100) van de peuters mét recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorziening.

Uit de data-analyse en het veldonderzoek is te concluderen dat het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanpraak met 11.400 aanmerkelijk lager is dan verondersteld werd in de bestuursafspraken (40.000 peuters).

Als we in deze passage de nieuwe CBS Maatwerk cijfers van 2017 verwerken dan ziet dat er als volgt uit:

7.4 Non-bereik peuters zonder toeslagaanpraak: 6.100 peuters

Gelet op het totale non-bereik van 35.600 peuters dat we op basis van de JGZ screening hebben vastgesteld en het non-bereik van 29.500 onder peuters mét toeslagaanpraak, resteert voor het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanpraak dan een totaal volume van 6.100 peuters. Dat levert het volgende totaalbeeld op:

| | | | | |
|---|----|---|----|--|
| Nederland Totaal aantal peuters: 261.700 100% (bron: CBS data per 1/1/2017) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT aanspraak: 209.400 80% (bron: CBS data per 2017) | => | Nederland Peuters <u>met</u> KOT gebruik: 162.300 62% |
| | | | | Peuters <u>zonder</u> KOT gebruik in voorziening: 17.600 ¹² 7% |
| | | | | Non-bereik KOT - peuters: 29.500 11% |
| | | Peuters <u>zonder</u> KOT aanspraak: 52.300 20% (bron: CBS data per 2017) | | Peuters <u>zonder</u> KOT aanspraak in voorziening: 46.200 18% |
| | | | | Non-bereik peuters zonder KOT aanspraak: 6.100 2% |

Uit deze raming blijkt dat ca. 12% (6.100 / 52.300) van de peuters zonder recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening en dat ca. 14% (29.500 / 209.400) van de peuters mét recht op toeslag geen gebruik maakt van een voorziening.

Uit de data-analyse en het veldonderzoek is te concluderen dat het non-bereik onder peuters zonder toeslagaanpraak met 6.100 aanmerkelijk lager is dan verondersteld werd in de bestuursafspraken (40.000 peuters).



Door de update zien we een nog lager non-bereik onder niet-KOT peuters (6.100 versus 11.400) en zien we ook een veel kleiner verschil in relatief non-bereik tussen KOT (14%) en niet-KOT peuters (12%).

Vergelijking met 2019

Na correctie van deze data daalt het non-bereik van de peuters zonder KOT aanspraak van 6.100 in 2017 naar 3.800 in 2019. Het non-bereik onder peuters met KOT aanspraak is in 2017 na correctie 29.500 en daalt in 2019 naar 24.900.